

การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓
สำนักส่งเสริมสุขภาพ

นางสาวประภัสสร นุชนิยม
สำนักส่งเสริมสุขภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๖ กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ ประสพผลสำเร็จ เป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันนโยบายและมาตรการด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting : SPBB) ที่มุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และจากการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งในระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับกรมหรือระดับหน่วยงานปฏิบัติ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย มีภารกิจด้านการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มวัยและมีบทบาทสำคัญด้านการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพของประเทศ โดยการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในทุกมิติได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการภายใต้แผนยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามภารกิจ โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และเมื่อพิจารณาการจัดงบประมาณย้อนหลัง ๓ ปี ตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ พบว่าสำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรงบประมาณมากเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายของมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีกำหนดและเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมอนามัยที่เป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ซึ่งต้องมีการวางแผนและบริหารจัดการงบประมาณให้สามารถเบิกจ่ายได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ของสำนักส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้มีข้อมูลด้านงบประมาณที่ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณและกำกับติดตามงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพในปีงบประมาณต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวิเคราะห์งบประมาณสำนักส่งเสริมสุขภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓
๒. เพื่อวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณตามนโยบายและตัวชี้วัดคำรับรองการปฏิบัติราชการ

๓. วิธีการดำเนินงาน / วิธีการศึกษา / ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษาค่าการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละและอาศัยโปรแกรม Microsoft excel ในการวิเคราะห์ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลระดับทุติยภูมิ ที่รวบรวมจากเอกสารงบประมาณ บันทึกข้อความแจ้งการจัดสรรเงินงบประมาณประจำปีจากกองแผนงานและบันทึกข้อความแจ้งการโอนเปลี่ยนแปลงรายการจาก กองคลัง กรมอนามัย รวมถึงข้อมูลผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ จากกลุ่มอำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ และกองคลัง กรมอนามัย โดยศึกษาเฉพาะเงินงบประมาณที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรจากกรมอนามัยตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ และผลการเบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับเป้าหมายของมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ และตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติราชการ

๔. ผลการศึกษา

๑. การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ จากกรมอนามัย ในหมวดงบดำเนินงานและหมวดงบลงทุน ซึ่งจำแนกงบประมาณแต่ละปีงบประมาณตามตารางแสดงงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ สำนักส่งเสริมสุขภาพ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	งบดำเนินงาน		งบลงทุน		งบประมาณภาพรวม (บาท)
	จำนวน (บาท)	ร้อยละ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ	
๒๕๖๑	๖๔,๐๑๘,๓๑๓.๗๐	๙๗.๖๑	๑,๕๖๖,๙๗๓.๗๐	๒.๓๙	๖๕,๕๘๕,๒๘๗.๔๐
๒๕๖๒	๖๒,๘๕๑,๐๕๑.๘๘	๙๗.๗๗	๑,๔๓๓,๓๕๓	๒.๒๓	๖๔,๒๘๔,๔๐๔.๘๘
๒๕๖๓	๕๔,๔๒๑,๑๐๕.๙๙	๙๑.๑๔	๕,๙๒๙,๘๕๐	๘.๘๖	๕๙,๓๕๑,๙๕๕.๙๙

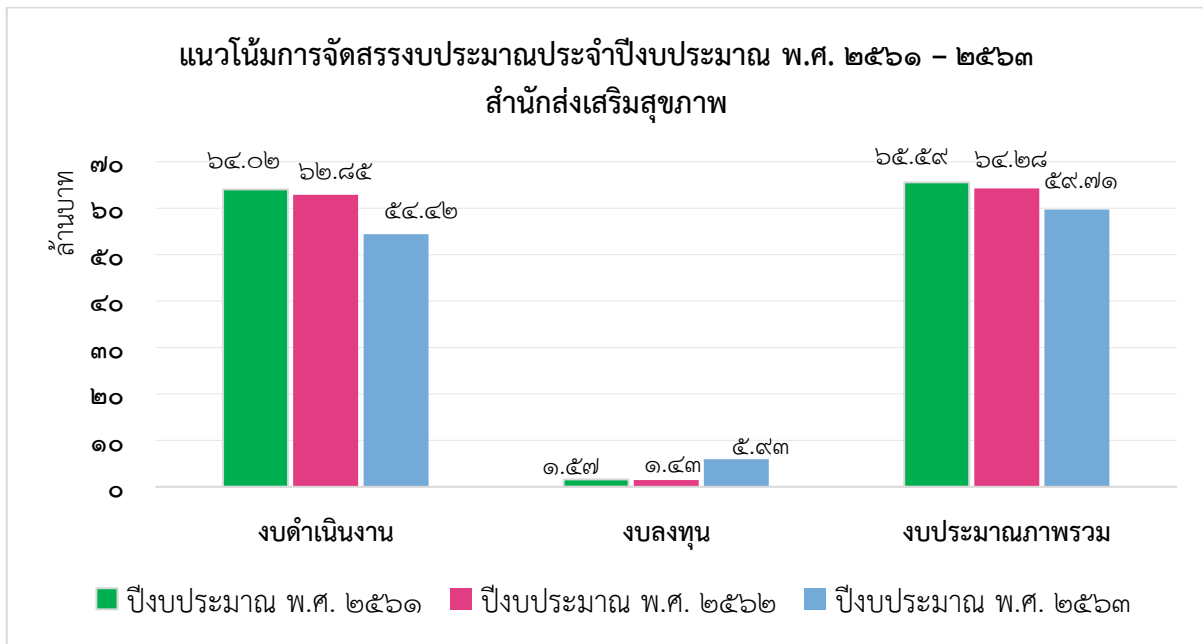
จากตารางแสดงงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ วิเคราะห์โดยใช้งบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นฐานในการคำนวณ พบว่า สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับการจัดสรรงบประมาณภาพรวมลดลงทุกปี สอดคล้องกับงบประมาณที่กรมอนามัยได้รับจัดสรรตามเอกสารงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ โดยพบว่า

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น ๖๕,๕๘๕,๒๘๗.๔๐ บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน ๖๔,๐๑๘,๓๑๓.๗๐ บาท (ร้อยละ ๙๗.๖๑) และงบลงทุน ๑,๕๖๖,๙๗๓.๗๐ บาท (ร้อยละ ๒.๓๙)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น ๖๔,๒๘๔,๔๐๔.๘๘ บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน ๖๒,๘๕๑,๐๕๑.๘๘ บาท (ร้อยละ ๙๗.๗๗) และงบลงทุน ๑,๔๓๓,๓๕๓ บาท (ร้อยละ ๒.๒๓) เมื่อเทียบกับงบประมาณภาพรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่าได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลง ร้อยละ ๑.๙๘

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น ๕๙,๓๕๑,๙๕๕.๙๙ บาท จำแนกเป็น งบดำเนินงาน ๕๔,๔๒๑,๑๐๕.๙๙ (ร้อยละ ๙๑.๑๔) และงบลงทุน ๕,๙๒๙,๘๕๐ บาท (ร้อยละ ๘.๘๖) เมื่อเทียบกับงบประมาณภาพรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่าได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลงร้อยละ ๗.๑๑ และลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงร้อยละ ๘.๙๕ ดังแผนภูมิที่ ๑ แนวโน้มการได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

แผนภูมิที่ ๑ แนวโน้มการได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

จากสัดส่วนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีสัดส่วนงบดำเนินงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๐ สามารถจำแนกงบดำเนินงานออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) งบประมาณดำเนินการโครงการ / กิจกรรม (๒) จัดสรรสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ซึ่งมีแนวโน้มการจัดสรรงบดำเนินงาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	งบโครงการ		งบจัดซื้อนมผง ฯ		ภาพรวม งบดำเนินงาน (บาท)
	จำนวน (บาท)	ร้อยละ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ	
๒๕๖๑	๔๔,๘๙๙,๒๕๖.๗๐	๗๐.๑๔	๑๙,๑๑๙,๐๕๗.๐๐	๒๙.๘๖	๖๔,๐๑๘,๓๑๓.๗๐
๒๕๖๒	๔๔,๐๕๑,๐๕๑.๘๘	๗๐.๐๙	๑๘,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๙.๒๑	๖๒,๘๕๑,๐๕๑.๘๘
๒๕๖๓	๓๒,๓๒๑,๑๐๕.๙๙	๕๔.๓๙	๒๒,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๐.๖๑	๕๔,๔๒๑,๑๐๕.๙๙

จากตารางพบว่า งบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก มีอัตราส่วนงบดำเนินงานที่ค่อนข้างสูง ซึ่งมีผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมของหน่วยงาน จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานต้องมีกำกับ ติดตาม และการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๒. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

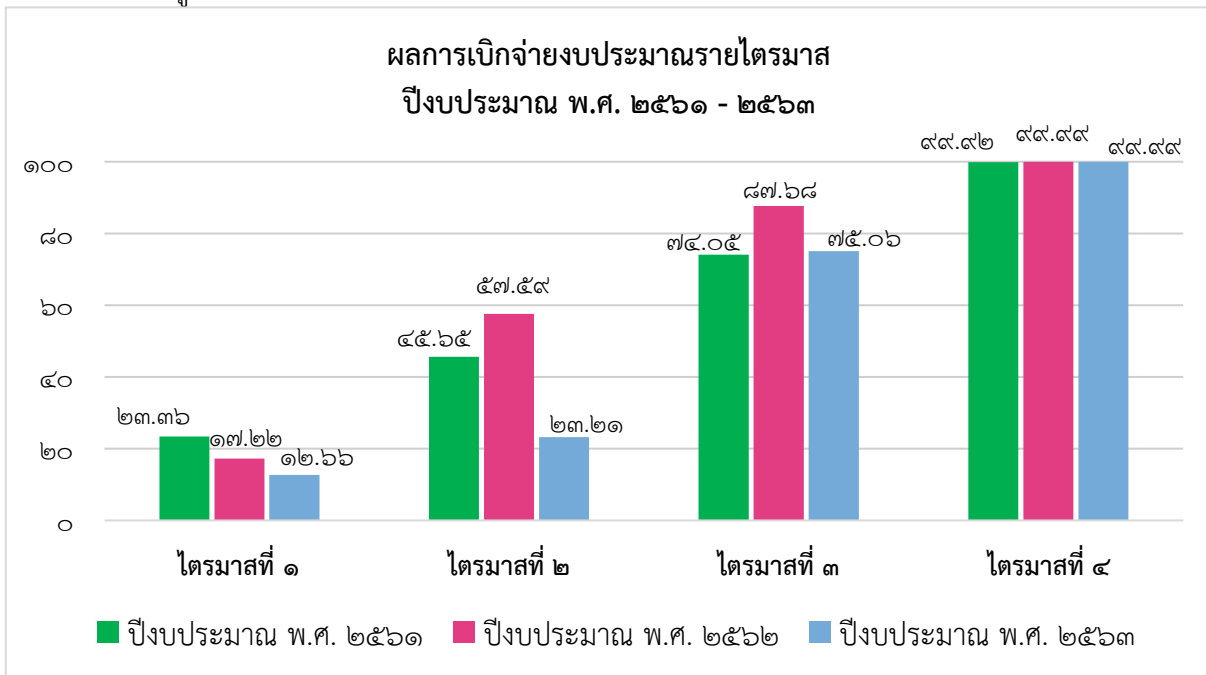
กรมอนามัยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละปีงบประมาณตามไตรมาส

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ร้อยละ ๓๓ , ๖๓ , ๙๐ และ ๑๐๐ ตามลำดับ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๓๓ , ๕๕ , ๘๔ และ ๑๐๐ ตามลำดับ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ร้อยละ ๓๓ , ๕๕ , ๘๔ และ ๑๐๐ ตามลำดับ โดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ จำแนกรายไตรมาส ดังแผนภูมิที่ ๒ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายไตรมาส ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

แผนภูมิที่ ๒ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายไตรมาส ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

จากแผนภูมิที่ ๒ แสดงแนวโน้มการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาส ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ พบว่า ในไตรมาส ๑ และไตรมาส ๒ สำนักส่งเสริมสุขภาพไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลต่อคะแนนการประเมินผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการในตัวชี้วัดร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณรอบ ๖ เดือนแรก วิเคราะห์สาเหตุสำคัญที่ไม่สามารถเบิกงบประมาณได้ตามเป้าหมาย ได้แก่ (๑) การเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ซึ่งมีสัดส่วนงบประมาณแต่ละปีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕ มีความล่าช้าจากแผนที่กำหนด เนื่องจากกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างมีการดำเนินงานหลายขั้นตอน และมีการแบ่งการเบิกจ่ายงบประมาณเป็น ๒ งวด ซึ่งส่วนใหญ่จะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณ งวดที่ ๑ ได้ปลายไตรมาส ๒ และงวดที่ ๒ เบิกจ่ายได้ปลายไตรมาส ๓ (๒) การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย

อย่างไรก็ตามสำนักส่งเสริมสุขภาพได้มีแนวทางกำกับติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการติดตามผลการดำเนินงานและผลการเบิกจ่ายงบประมาณในเวทีประชุมสำนักส่งเสริมสุขภาพ การประชุมทีม นำ การประชุมผู้รับผิดชอบงานแผนหรือการประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) สำนักส่งเสริมสุขภาพ หมวด ๒ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อหาแนวทางเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและรายงานผลติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณส่งกองคลัง ตลอดจนปรับแผนการดำเนินงานและผู้บริหารเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและตามเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณทำให้สำนักส่งเสริมสุขภาพเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายในไตรมาส ๓ และไตรมาส ๔ ซึ่งสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๕.๕ การนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ สำนักส่งเสริมสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ เป็นฐานข้อมูลงบประมาณในการจัดสรรงบประมาณและวางแผนการกำกับติดตามงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพในปีงบประมาณต่อไป

๕.๖ ความยุ่งยากในการดำเนินงาน / ปัญหา / อุปสรรค

การศึกษาข้อมูลงบประมาณย้อนหลัง ๓ ปี จากเอกสารงบประมาณที่มีการโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณระหว่างปี ซึ่งมีผลทำให้ฐานงบประมาณแต่ละไตรมาสเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อการวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมในแต่ละปีงบประมาณ

๕.๗ ข้อเสนอแนะ / แนวทางปรับปรุงแก้ไข

๑. กลุ่มภารกิจควรดำเนินโครงการ / กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและเร่งรัด กำกับ ติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด และปรับแผนปฏิบัติการได้เฉพาะกรณีที่จำเป็นเท่านั้น

๒. เร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะรายการที่มีการก่องหนผู้กผันให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ และเร่งรัดให้มีการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนที่กำหนด

๓. ปรับปรุงแนวทางการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น ประชุมหารือผู้รับผิดชอบงานแผนของแต่ละกลุ่มร่วมกัน อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อหามาตรการ แนวทางเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ / วางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ